

Milí bratři, milé sestry,

připadá vám někdy, že váš život je „pustý a prázdný“? Mně občas ano. V hloubi své duše se tak někdy cítím. Navenek to kolikrát ani není vidět, ale uvnitř – hotová „poušť“, nebo „spoušť“. Nemám chuť se modlit, nemůžu se k tomu přinutit. Četba Božího slova mně nenaplňuje a neposouvá dál. Přijde mi to všechno zbytečné. Nechce se mi v takových situacích ani moc být s druhými lidmi – a už vůbec ne v roli faráře. To pak jsem rád, že fary a kostely jsou dobře podsklepené – je kam se uklidit. Cítím se holt někdy pustý a zpustlý. Není to často – ale když to přijde, pak to stojí za to.

Anebo lze takové pocity vystihnout slovem „prázdnota“. Jsem prázdný. Nic hodnotného v sobě nenacházím. Lépe řečeno: nacházím v sobě „nic“. A to mě kolikrát hrozně tíží - což samozřejmě popírá samotné zákony fyziky. Vždyť jak může „nic“ tížit? Jak může „prázdnost“ tlačit k zemi? Jako by mi někdo seděl na hrudníku. Občas mívám takové stavy díky tomu, co jsem slyšel, viděl, četl, zažil. Ale někdy se to objeví jen tak – neohlášeně – někde z hloubi nitra. Mám zkrátka tu pustotu a prázdnotu v sobě.

„*Země byla pustá a prázdná.*“ – Jak by to mohl být jen biblický přírodovědný popis vzniku země, něco co se událo kdysi dávno a dnes už není – když já sám to zažívám na vlastní kůži? A věřím, že vy to znáte také velice dobře – jen o tom třeba zatím společně moc nemluvíme. Je to vlastně logické. Vždyť Písmo nikdy nepopisuje jen to, co bylo. Písmo mluví o tom, co je, co se děje tady a teď, v nás i kolem nás. Takže ani první verše Bible nemluví jen o minulosti. Popisují naši přítomnost.

Často se ten stav země na počátku (hebrejsky tohú vavohú) překládá ještě jinak: „*Země byla bez ladu a skladu.*“ Přiblížme si smysl tohoto překladu příkladem z koncertního sálu. Sami jistě víte, jak hrozně zní, když to hudebníkům při společném vystoupení neladí. Tím nemyslím jen případ, kdy nemají své nástroje naladěné. Ale také když jeden utíká tomu druhému nebo druhý naopak zpomaluje – zkrátka když to pořádně při zkouškách nenacvičili, nebo je potom při vystoupení ochromila tréma. Naštěstí se s takovým debaklem setkáváme jen málokdy.

Ale jinak to zažíváme my všichni – téměř každý den. Například v našich domácnostech, když se nedokážeme sladit s manželem, s manželkou, s dětmi, nebo s rodiči. *Já řeknu „A“, a ty musíš vždycky říct „B“, že?* Nebo: *Vždyť já mluvím o koze a ty o voze!* Anebo (chraň Bůh!) když ve vztahu jeden z partnerů začne hrát falešně – třeba navázáním mimomanželského vztahu, který se snaží ututlat - a ten druhý to pozná až po delší době. I naše rodinné vztahy jsou občas bez ladu a skladu.

A to samé v bledě modrém znají lidé třeba z pracoviště. Zvláště v těch úžasných a prosperujících firmách, kde se má člověk cítit jako doma a jako člen jednoho velkého orchestru. *Bez tebe to nezvládneme, jsi pro nás důležitý!* – ujišťují se navzájem. A potom se dozvíte, že jeden na vás svedl to, co sám zpackal a druhá vás před kolegy pomlouvá a šéf vás už vlastně nepotřebuje.

A i v církvi se žel čas od času hlásí o slovo hříšný nesoulad. I církev, Kristovu nevěstu, můžeme nazvat „zemí bez ladu a skladu“. Však sami možná známe lidi, kteří přestali chodit do kostela jen proto, že ve společenství křesťanů nenašli dobře hrající orchestr.

Jeden se vyvyšuje nad druhého, druhý nechce spolupracovat, třetí horlivě káže vodu a lačně pije víno, čtvrtý má vždycky a za každou cenu pravdu – a pak si navzájem pográtulují, jací to nejsou skvělí křesťané.

Ano, mnoho lidí v církvi hledalo sehraný orchestr, ale našli jen nesehranou a rozladěnou partu sólistů, kteří na druhé hledí skrz prsty.

A že je země „bez ladu a skladu“ – to víme také velmi dobře. Sice jsem se v týdnu zařekl, že dnes o volbách neztratím ani slovo, ale nemůžu si pomoci. Když se podívám na výsledky voleb do poslanecké sněmovny, kde se nyní bude domlouvat hned sedm různých politických stran, okamžitě mi také naskočí slova jako nesoulad, nepochopení, chaos. Někomu to může připadat jako vítězství demokracie (úžasně pestrý parlament), já mám spíš pocit, že tito námi zvolení lidé se jen tak na něčem neshodnou. Ale pak si říkám: nejsou ty volební výsledky přece obrazem naší rozpolcené a často rozhádané společnosti? Jak nesouladný výsledek voleb, tak nesouladná společnost. A navíc? Co bych vlastně po našich politikách chtěl, když kolikrát sám nedokážu najít společnou řeč a řešení s druhými lidmi – i přesto, že se jedná o podřadné věci? Co bychom po nich chtěli, když se dokážeme pohádat kvůli naprostým malichernostem?

Vidíme sami, že naše země – ať už se podíváme do našeho nitra, nebo na mezilidské vztahy nebo na celosvětové problémy – je pořád „pustá a prázdná“, nebo „bez ladu a skladu“. Je zkrátka jednou nohou zabořená do chaosu, a tak trochu se v tom „babrá“.

Ale aby dnešní kázání nevyznělo jako nějaký pochmurný gotický román, nastíním vám čtyři obrazy Boha, který jako jediný s takovým stavem země umí pracovat. Nebo chcete-li: čtyři profese Boží.

Bůh je předně „zahradník“. Dokáže totiž z pustiny, kde nic neroste, učinit zahradu, ve které všechno kvete a pučí a raší a uzrává. Jak se praví o pár veršů dál: *Bůh také řekl: "Zazelenej se země zelení: bylinami, které se rozmnožují semeny, a ovocným stromovým rozmanitého druhu, které na zemi ponese plody se semeny!" A stalo se tak. Země vydala zeleň: rozmanité druhy bylin, které se rozmnožují semeny, a rozmanité druhy stromů, které nese plody se semeny. Bůh viděl, že to je dobré.* (Gn 1,11n) Stejně tak Bůh dokáže obrátit naši zpustlost v něco krásného, životodárného a užitečného. Dokáže proměnit poušť, kterou si v sobě nosíme, ve vzkvétající zahradu. Třeba ne hned – až za nějaký čas.

Však vy, kteří máte zahrady či pole, dobře víte, že taková kultivace nějakou dobu trvá. Nebuďme tedy netrpěliví, když se v nás něco hned neuchytí. Nebuďme smutní, když nějakému Božímu semínku bude delší čas trvat, než v nás vyrostе. Bůh je dobrým zahradníkem, který dokáže divy. Ví také určitě, co v kterém roční období má šanci vyrůst. Umí to se zemí, umí to s námi samotnými.

Za druhé: Bůh je prvotřídním „bytovým designérem“. Zná naši prázdnotu. Ví o tom, že v nás samotných, i když se všemožně snažíme to zakrýt před druhými, je občas tak prázdné. Bůh radil Izraelcům na poušti, jak a čím mají zevnitř vyzdobit stánek setkávání (Ex 35,11), aby nebyl prázdný a strohý. A radí i nám, čím máme vyplnit prázdnotu našich duší. Ba co víc: v Duchu svatém sám vstupuje do nás a proměňuje naše nitro.

A tak jako bytový designér navrhuje interiéry budov (*Tady nebude viset obraz, ale hodiny a tady namísto klavíru dáme pohovku...*), tak navrhuje Bůh i ta naše nitra. Možná jste se někdy dívali na pořad „Jak se staví sen“. Mně se kolikrát stalo, že se mi výsledek práce designérů vůbec ale vůbec nelíbil. A pak jsem si řekl: *Jsou to profesionálové. Asi ví, co dělají.*

Stejně tak se nám nemusí kolikrát líbit, co v nás Bůh mění, představuje, co chce vyhodit, protože to má nulovou hodnotu a co naopak zavést. Takové změny nás mohou bolet – zvláště v případech, kdy jsme si na tu naši prázdnotu zvykli. Ale nakonec je třeba říct: *Bože, to co ve mně činíš, dobře činíš. Nechci ti ve tvé tvůrčí činnosti bránit.*

Za třetí: Bůh je „dirigentem“. Dokáže totiž sladit i ty, kterým to vedle sebe vůbec neladí. Ať už se jedná třeba o manželský nesoulad, o disharmonii na pracovišti, nebo o nesehrané členy křesťanského sboru.

Notorické fidlaly v církvi dokáže pozvednout na vyšší úroveň a konečně je sladit s těmi, kteří vystupování církve na prknech s názvem „Svět“ berou vážně. Ty, kteří do této chvíle neuměli hrát na žádný nástroj, sám promění ve skvělé hudebníky. A naopak i na samolibé sólisty zastíňující své spoluhráče má Bůh své páky – jak je přimět zase pokorně spolupracovat. Na nás jen je, abychom o jeho vedení opravdu stáli, abychom se jím nechali vést a prosili o jeho vedení. „Zbytek“ už Bůh učiní sám.

A nakonec: Bůh je „skladníkem“. Nevím, zda si někdo z vás pamatuje tu předpotopní počítačovou logickou hru „Sokoban“. My jsme tomu říkali česky „Skladník“. Ovládáte panáčka, který ve skladu rovná rozházené krabice – tak aby sám mohl projít.

Bůh je takovým skladníkem, který urovnává a třídí to, co je v tomto světě rozhozené a neurovnané – vztahy mezi lidmi počínaje a přírodními pohromami konče. A často si k této činnosti používá nás samotné, svou církev. Však takovou pobídku známe z adventní zvěsti: „*Urovnejte cestu Páně.*“ (J 1,23)

Tak tedy: země (a my s ní) je pustá, ale Bůh ji svou přítomností kultivuje.

Země je prázdná, ale Bůh ji sebou samým naplňuje.

Země je bez ladu, ale Bůh ji dokáže vyladit.

Země je bez skladu, ale Bůh ji urovnává.

A toto všechno - tyto Boží vstupy na scénu a jeho zásahy - chceme zažívat na vlastní kůži. O to všechno nyní Boha prosme:

Modlitba po kázání:

Hospodine, skrze Ježíše Krista náš Otče, toužíme po tom, abys svou přítomností proměňoval naše nitra, naše mezilidské vztahy, kulturní, sociální a politické události, ale třeba i přírodní pohromy. Toužíme ti v této tvé činnosti, která vytrhává ze země kořeny chaosu, být nápomocni. Amen.